

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU IZMENA I DOPUNA SEKTORSKOG SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I EVROPSKE KOMISIJE O MEHANIZMIMA PRIMENE FINANSIJSKE POMOĆI UNIJE REPUBLICI SRBIJI U OKVIRU INSTRUMENTA ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ U OBLASTI PODRŠKE PROGRAMA RURALNOG RAZVOJA (IPARD III)

Član 1.

Potvrđuju se Izmene i dopune Sektorskog sporazuma između Vlade Republike Srbije i Evropske komisije o mehanizmima primene finansijske pomoći Unije Republici Srbiji u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć u oblasti podrške programa ruralnog razvoja (IPARD III), zaključene razmenom pisama, 6. avgusta 2025. godine u Briselu i 27. aprila 2026. godine u Beogradu, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Izmena i dopuna Sektorskog sporazuma između Vlade Republike Srbije i Evropske komisije o mehanizmima primene finansijske pomoći Unije Republici Srbiji u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć u oblasti podrške programa ruralnog razvoja (IPARD III), u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

ARTICLE 14 EX-POST VERIFICATIONS ON INVESTMENT OPERATIONS

(3) The ex-post verifications shall be carried out within five years of the date of final payment to the recipient, with the exception of commitments under the agri-environment-climate measure which are verified only during the 5-year period when the commitments are carried out. All investments shall be checked at least once during the five-year period.

ARTICLE 35 ELIGIBILITY OF EXPENDITURE

(3) The following expenditure shall not be eligible under the IPARD III programme:

...

(i) the purchase of agricultural production rights, animals, except for animals for rearing endangered breeds supported under the agri-environment-climate commitments, annual plants and their planting;

(...)

(l) the purchase of combine harvesters and vehicles, except for specialised vehicles directly relevant for the objectives of a supported investment as provided in the IPARD III programme;

(m) investment in the tobacco sector;

(n) investment in the hemp sector when products are not complying with the import conditions laid down in Article 189 of Regulation (EU) No 1308/2013;

(o) support to production of alcoholic beverages, except for production of wine up to 15% of the alcoholic strength.

ARTICLE 41 CALCULATION OF THE AMOUNT TO BE PAID

(2) The amounts of the Union contribution recovered from recipients under the IPARD III programme during each reference period and the debts that have not been collected within two years of their registration in the debtors' ledger as referred to in Article 49(6) of this Agreement shall be deducted by the Commission from the amount to be paid in respect of the payment request for that period in accordance with Article 50 of this Agreement.

ARTICLE 49 FORM AND CONTENT OF THE ACCOUNTING INFORMATION

(6) Serbia shall set up, in respect of the IPARD III programme, a system for the recognition of all amounts due and for the recording in a debtors' ledger of all such debts, including irregularities prior to their receipt. Without prejudice to Article 43(5) or any national provisions concerning recovery of debts, any financial contribution charged to the Union with respect to these sums, including irregularities, shall be written off at the end of the second year following its registration in the debtors' ledger. These sums shall be reported as written off in the annual accounts of the period concerned and will be deducted by the Commission as provided for in Article 41(2).

The IPARD Agency and the Accounting Body shall ensure that any amounts recovered are credited to the IPARD euro account within five working days of the date of recovery.

ARTICLE 54 IPARD III MONITORING COMMITTEE

(6) Notwithstanding Article 8 of this Agreement(4), in combination with Clause 6a(5) of Annex A to the FFPA, the IPARD III monitoring committee may, following consultation with the IPARD Managing Authority and the IPARD Agency, propose to the IPARD Managing Authority for submission to the Commission, with a copy to the NIPAC and the NAO, amendments or reviews of the IPARD III programme to ensure

the achievements of the programme's objectives and enhance the efficiency of the assistance provided.

(7) ...

(8) The IPARD III monitoring committee shall examine the evaluations of the IPARD III programme referred to in Article 59.

(9) The IPARD III monitoring committee shall consider and approve the plan of visibility and communication activities referred to in Article 32 as well as any subsequent updates of the plan.

(10) ...

ARTICLE 56 PRINCIPLES FOR THE EVALUATION OF THE IPARD III PROGRAMME

(1) For the purposes of Article 54 of the FFPA, evaluations shall aim to improve the quality, effectiveness and consistency of the assistance from Union funds and the strategy and implementation of the IPARD III programme.

(2) ...

(3) The evaluations shall assess the implementation of the IPARD III programme towards the achievement of objectives set out in Article 16(7) of the FFPA.

(4) ...

ARTICLE 57 EX-ANTE EVALUATION OF THE IPARD III PROGRAMME

(1) Ex-ante evaluation shall form part of drawing up of the IPARD III programme and aim to optimise the allocation of budgetary resources and improve programming quality. It shall identify and appraise medium and long-term needs, the goals to be achieved, the results expected, the quantified targets, the Union value-added, the extent to which the objectives, have been taken into account in accordance with Article 16(7) of the FFPA, the lessons learned and the quality of the procedures for implementation, programme monitoring, evaluation and financial management.

ARTICLE 61 ANNUAL AND FINAL IMPLEMENTATION REPORTS

The annual implementation reports shall cover the previous calendar year and shall include data related to the calendar year before and the cumulative financial and monitoring data for the whole period of implementation of the IPARD III programme as well as aggregated monitoring tables. For the final year of implementation no annual implementation report is requested, it is considered to be covered in the final implementation report. The final reports on implementation of the IPARD III programme shall cover the whole period of implementation.

ANNEX 1. MAIN FUNCTIONS OF THE INTERNAL CONTROL SYSTEM

The structures, authorities and bodies of the internal control system as defined in Articles 10(1)(c) and 10(2) of the FFPA shall have an organisational structure allowing them to execute the following main functions in respect of IPARD expenditure:

...

Managing functions

(a) Selection of the measures: the objective of this function is that according to Article 10(9)(a) of the FFPA the IPARD Managing Authority is responsible for the selection of measures and their publicity, including the selection of measures under

each call in accordance with Article 8 of this Agreement, in combination with Clause 6a(3)(c) of Annex A to the FFPA.

ANNEX 2. INTERNAL CONTROL FRAMEWORK

...

3. Control activities

D. Procedures for advances and guarantees (if applicable)

...

In agreement with the Commission payments of advances, for the measure 5 'implementation of local development strategies - LEADER approach' qualify as eligible expenditure up to 50% of the public aid and shall be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee, except for advance payments of 50% of each annual running costs of the local action group (LAG). They shall not be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee.

Payments of advances, for the measure 9 'technical assistance' qualify as eligible expenditure up to 90% of the public aid related to the operation and shall not be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee.

ANNEX 4. RULES FOR PROGRAMMING

Aid intensities, rates of Union contribution and eligibility for IPA Rural Development programmes 2021-2027

5. Eligibility

For the different measures the following will be applicable:

...

Measure 13 – Promotion of cooperation for innovation and knowledge transfer

Recipients

The Innovation Partnership (IP) Operational Groups comprising at least three actors from different groups, for example, farmers, advisors, researchers, NGOs, forest owners and agri-businesses and operating in agriculture, forestry, aquaculture or food processing.

...

Član 14. NAKNADNE (EX-POST) KONTROLE INVESTICIONIH OPERACIJA

(3) Naknadne (ex-post) kontrole se vrše u roku od pet godina od datuma konačne isplate korisniku, s izuzetkom obaveza u okviru mere agro-ekološko-klimatskih aktivnosti, koje se proveravaju isključivo tokom petogodišnjeg perioda u kojem se obaveze sprovode. Sve investicije moraju se kontrolisati najmanje jednom tokom perioda od pet godina.

Član 35. PRIHVATLJIVOST TROŠKOVA

(3) Sledeći troškovi nisu prihvatljivi u okviru IPARD III programa:

...

(i) kupovina prava u vezi sa poljoprivrednom proizvodnjom, životinjama, osim životinja za uzgoj ugroženih rasa koje se podržavaju u okviru agro-ekološko-klimatskih obaveza, jednogodišnjim biljkama i njihovom sadnjom;

(...)

(l) nabavka kombajna i vozila, osim specijalizovanih vozila koja su direktno povezana sa ciljevima podržane investicije u skladu sa IPARD III programom;

(m) investicije u sektor duvana;

(n) investicije u sektor industrijske konoplje kada proizvodi ne ispunjavaju uslove za uvoz utvrđene u članu 189. Regulative (EU) br. 1308/2013;

(o) podrška proizvodnji alkoholnih pića, osim proizvodnje vina sa sadržajem alkohola do 15%.

Član 41. IZRAČUNAVANJE IZNOSA ZA PLAĆANJE

(2) Iznosi doprinosa Unije nadoknađeni od korisnika u okviru IPARD III programa tokom svakog referentnog perioda i dugovi koji nisu naplaćeni tokom dve godine od trenutka kada su evidentirani u knjizi dužnika, kako je navedeno u članu 49(6) ovog Sporazuma, biće oduzeti od strane Komisije od iznosa koji treba da se isplati u vezi sa zahtevom za plaćanje za taj period, u skladu sa članom 50. ovog Sporazuma.

Član 49. FORMA I SADRŽAJ RAČUNOVODSTVENIH PODATAKA

(6) Republika Srbija uspostavlja, u pogledu IPARD III programa, sistem za prepoznavanje svih dospelih iznosa i za upis u knjigu dužnika svih takvih dugova, uključujući nepravilnosti pre prijema istih. Ne dovodeći u pitanje član 43(5) ili bilo koje nacionalne odredbe u vezi sa povraćajem dugova, svaki finansijski doprinos zaračunat Uniji u vezi sa navedenim iznosima, uključujući nepravilnosti, otpisuje se na kraju druge godine nakon upisa u knjigu dužnika. Ovi iznosi se evidentiraju kao otpisani u godišnjim finansijskim izveštajima za relevantni period i Komisija ih odbija kako je predviđeno članom 41(2).

IPARD agencija i Računovodstveno telo osiguravaju da se svi vraćeni iznosi odobre u korist IPARD evro računa u roku od pet radnih dana od datuma povraćaja.

ČLAN 54. IPARD III ODBOR ZA PRAĆENJE

(6) Bez obzira na odredbe člana 8. ovog sporazuma, u kombinaciji sa odredbom 6a(5) Aneksa A FFPA, IPARD III Odbor za praćenje može, nakon savetovanja sa IPARD Upravljačkim telom i IPARD agencijom, predložiti IPARD Upravljačkom telu da podnese Komisiji, uz primerke za NIPAK i NAO, izmene i dopune ili pregled IPARD III programa kako bi se osiguralo postizanje ciljeva programa i poboljšala efikasnost pružene pomoći.

(7) ...

(8) IPARD III Odbor za praćenje ispituje vrednovanja IPARD III programa iz člana 59.

(9) IPARD III Odbor za praćenje razmatra i odobrava plan aktivnosti vidljivosti i komunikacije iz člana 32, kao i sva naknadna ažuriranja plana.

(10) ...

ČLAN 56. NAČELA ZA VREDNOVANJE IPARD III PROGRAMA

(1) U svrhu člana 54. FFPA, vrednovanja imaju za cilj poboljšanje kvaliteta, delotvornosti i doslednosti pomoći iz fondova Unije i strategije i sprovođenja IPARD III programa.

(2) ...

(3) Vrednovanja procenjuju sprovođenje IPARD III programa po pitanju postizanja ciljeva utvrđenih u članu 16(7) FFPA.

(4) ...

ČLAN 57. PRETHODNO (EX-ANTE) VREDNOVANJE IPARD III PROGRAMA

(1) Prethodno (ex-ante) vrednovanje čini sastavni deo izrade IPARD III programa u cilju optimizacije raspodele budžetskih sredstava i poboljšanja kvaliteta programiranja. Identifikuje i ocenjuje srednjoročne i dugoročne potrebe, ciljeve koje treba postići, očekivane rezultate, kvantifikovane ciljeve, dodatnu vrednost Unije, opseg u kojem su ciljevi, u skladu sa članom 16(7) FFPA, uzeti u obzir, stečena znanja i kvalitet postupaka za sprovođenje, praćenje programa, vrednovanje i finansijsko upravljanje.

ČLAN 61. GODIŠNJI I ZAVRŠNI IZVEŠTAJI O SPROVOĐENJU

Godišnji izveštaji o sprovođenju IPARD III programa obuhvataju prethodnu kalendarsku godinu i uključuju podatke prethodne kalendarske godine, kumulativne finansijske podatke i podatke dobijene praćenjem za čitav period sprovođenja IPARD III programa, kao i grupisane tabele za praćenje. Za poslednju godinu sprovođenja ne zahteva se godišnji izveštaj o sprovođenju, smatra se da je obuhvaćen završnim izveštajem o sprovođenju. Završni izveštaj o sprovođenju IPARD III programa obuhvata čitav period sprovođenja.

ANEKS 1. OSNOVNE FUNKCIJE SISTEMA INTERNE KONTROLE

Strukture, organi i tela sistema interne kontrole kako je utvrđeno u čl. 10(1)(v) i 10(2) FFPA imaju organizacionu strukturu koja im omogućava da izvrše sledeće glavne funkcije u vezi sa troškovima IPARD programa:

....

Funkcije upravljanja

(a) Odabir mera: cilj ove funkcije je da prema članu 10(9)(a) FFPA IPARD Upravljačko telo bude odgovorno za odabir mera i njihovu vidljivost, uključujući i izbor mera u okviru svakog poziva u skladu sa članom 8. ovog Sporazuma, u kombinaciji sa odredbom (3)(v) Aneksa A FFPA.

ANEKS 2. OKVIR INTERNE KONTROLE

...

3. Kontrolne aktivnosti

D. Procedure za avans i garancije (ako je primenjivo)

...

Uz saglasnost Komisije, plaćanja avansa za meru 5 „Sprovođenje lokalnih strategija ruralnog razvoja – LEADER pristup” smatraju se prihvatljivim troškovima do 50% javne pomoći i podležu obezbeđivanju bankarske garancije ili ekvivalentne garancije, osim za avansna plaćanja u iznosu od 50% godišnjih operativnih troškova lokalne akcione grupe (LAG). Ta plaćanja ne podležu obezbeđivanju bankarske garancije ili ekvivalentne garancije.

Isplata avansa za Meru 9 „Tehnička pomoć” smatra se kao prihvatljiv trošak do 90% javne pomoći koji se odnosi na operaciju i ne podleže uspostavljanju bankarske garancije ili ekvivalentne garancije.

ANEKS 4. PRAVILA PROGRAMIRANJA

Intenzitet pomoći, stope doprinosa Unije i prihvatljivost IPA programa ruralnog razvoja za period 2021 - 2027. godina.

5. Prihvatljivost

Za različite mere biće primenjivo sledeće:

...

Mera 13 – Promocija saradnje za inovacije i transfer znanja

Korisnici

Operativne grupe za inovaciona partnerstva (IP) koje se sastoje od najmanje tri aktera iz različitih grupa, na primer, poljoprivredni proizvođači, savetodavci, istraživači, nevladine organizacije, sopstvenici šuma i agro-biznisa i deluju u poljoprivredi, šumarstvu, akvakulturi ili preradi hrane.

...

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Izmena i dopuna Sektorskog sporazuma između Vlade Republike Srbije i Evropske komisije o mehanizmima primene finansijske pomoći Unije Republici Srbiji u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć u oblasti podrške programa ruralnog razvoja (IPARD III) (u daljem tekstu: Sektorski sporazum) sadržan je u odredbi člana 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije prema kojem Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZA POTVRĐIVANJE SEKTORSKOG SPORAZUMA

Vlada je Zaključkom 05 Broj: 48-2523/2023-1 od 30. marta 2023. godine utvrdila Osnovu za zaključivanje Sektorskog sporazuma između Republike Vlade Republike Srbije i Evropske komisije o mehanizmima primene finansijske pomoći Unije Republici Srbiji u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć u oblasti podrške programa ruralnog razvoja (IPARD III) i ovlastila prof. dr. Tanju Mišćević, ministra za evropske integracije, da, u ime Vlade potpiše predmetni Sektorski sporazum. Na osnovu ovog ovlašćenja, Sektorski sporazum je potpisan 3. aprila 2023. godine od strane ovlašćenog predstavnika Vlade Republike Srbije. U ime Evropske komisije, Sektorski sporazum je potpisan 2. maja 2023. godine od strane Generalnog direktora Direktorata za poljoprivredu i ruralni razvoj, Volfganga Burtšera.

Vlada Republike Srbije i Evropska komisija su u decembru 2022. godine potpisale Okvirni sporazum o finansijskom partnerstvu kojim se regulišu prava i obaveze u vezi sa sprovođenjem finansijske pomoći Evropske unije u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA III) (u daljem tekstu: Okvirni sporazum). Odlukom Evropske komisije broj C(2022) 1537 od 9. marta 2022. godine zvanično je usvojen IPARD III program Republike Srbije za period 2021 – 2027. godine. IPARD III program predstavlja programski dokument na osnovu kojeg se koriste finansijska sredstva Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA III) namenjena oblasti podrške ruralnog razvoja. Za period od 2021. do 2027. godine Evropska unija je opredelila iznos od 288 miliona evra.

U cilju primene IPARD III programa, a u skladu sa članom 9. Okvirnog sporazuma u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA III) i člana 5. Uredbe o sprovođenju IPA III usvojene od strane Evropskog parlamenta i Saveta ministara 15. septembra 2021. godine, broj 2021/1529, potrebno je utvrditi dalja detaljna pravila za primenu i upravljanje programom IPARD III u posebnom sektorskom sporazumu. Sektorski sporazum dopunjuje Okvirni sporazum i precizira delokrug sporazuma i usklađenost sa drugim sporazumima, utvrđuje pravila indirektnog upravljanja, pravila programiranja i sprovođenja programa, pravila finansijskog upravljanja kao i strukturu organa i aktivnosti vezane za praćenje, vrednovanje i izveštavanje u vezi sa IPARD III programom. Sastavni deo Sektorskog sporazuma čine i Aneksi sporazuma koji dodatno definišu osnovne funkcije sistema, okvir interne kontrole i procedure, dokumente po subjektima koji su potrebni za podnošenje zahteva za poveravanje poslova sprovođenja budžeta, intenzitet pomoći, stope doprinosa Unije i kriterijume prihvatljivosti korisnika po merama programa, izjave o rashodima i prihodima.

U tom smislu, Evropska komisija je pripremila Sektorski sporazum za Republiku Srbiju kojim se vrši usklađivanje sa pomenutim uredbama i uspostavlja pravni osnov za korišćenje sredstava iz IPA III. Sektorski sporazum dopunjuje Okvirni sporazum i precizira delokrug sporazuma i usklađenost sa drugim sporazumima, utvrđuje pravila indirektnog upravljanja, pravila programiranja i sprovođenja programa, pravila finansijskog upravljanja kao i strukturu organa i aktivnosti vezane za praćenje, vrednovanje i izveštavanje u vezi sa IPARD III programom. Sastavni deo Sektorskog sporazuma čine i Aneksi sporazuma. Sektorski sporazum za IPARD III je ratifikovan od strane Narodne skupštine i stupio je na snagu 9. avgusta 2023. godine.

Dopisom Ares (2025) 9077660 od 23. oktobra 2025. godine, Delegacija EU u Srbiji, nas je obavestila o predlogu Generalnog direktora za poljoprivredu i ruralni razvoj (DG AGRI) Evropske komisije o izmenama i dopunama određenih članova Sektorskog sporazuma za IPARD III Program. Na osnovu relevantnih procedura u Evropskoj komisiji za ovakav tip izmena nije neophodno sprovođenje formalnih procedura tj. nije predviđena priprema amandmana. Uz zvanični dopis dostavljen je Aneks 1 sa tekstom izmena i dopuna Sektorskog sporazuma u dve kolone, formulacija članova iz originalnog Sporazuma i predlog formulacije njihovih izmena. Na predlog izmena i dopuna Sektorskog sporazuma pozvani smo da odgovorimo Evropskoj komisiji zvaničnim dopisom Nacionalnog IPA koordinatora, koji je potpisnik predmetnih Sporazuma u ime Vlade Republike Srbije. Dopisom broj 337-00-46/2023-04 od 27. aprila 2026. godine Nacionalni IPA koordinator je obavestio Generalni direktorat za poljoprivredu i ruralni razvoj (DG AGRI) da su predložene izmene i dopune prihvaćene Zaključkom Vlade 05 Broj: 48-1758/2026 od 26. februara 2026. godine. Predložene izmene su nastale kao posledica opsežnih konsultacija unutar Komisije kao i komunikacije sa organima zemlje korisnice a zasnovane su na iskustvu stečenom tokom sprovođenja IPARD programa. Izmene i dopuna Sektorskih sporazuma omogućava efikasnije, efektivnije i jednostavnije primenjivanje IPARD III programa.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Odredbom člana 1. ovog zakona predviđa se potvrđivanje Izmene i dopuna Sektorskog sporazuma između Vlade Republike Srbije i Evropske komisije o mehanizmima primene finansijske pomoći Unije Republici Srbiji u okviru Instrumenta za prepristupnu pomoć u oblasti podrške programa ruralnog razvoja (IPARD III), zaključene razmenom pisama, 6. avgusta 2025. godine u Briselu i 27. aprila 2026. godine u Beogradu, u originalu na engleskom jeziku.

Odredba člana 2. ovog zakona sadrži tekst Izmene i dopuna Sektorskog sporazuma, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik

Odredbom člana 3. propisuje se stupanje na snagu ovog zakona.

IV. DA LI SE MEĐUNARODNIM SPORAZUMOM STVARAJU FINANSIJSKE OBAVEZE U NJEGOVOM IZVRŠAVANJU

Sektorski sporazum dopunjuje Okvirni sporazum i dodatno utvrđuje pravila za sprovođenje IPARD III programa u Republici Srbiji a pri njegovom izvršavanju nema finansijskih obaveza za budžet Republike Srbije.

V. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA IZVRŠAVANJE ZAKONA

Za realizaciju Sektorskog sporazuma nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije. Iznosi nacionalnog sufinansiranja koji budu opredeljeni za sprovođenje IPARD III programa, biće blagovremeno formalizovani odgovarajućim finansijskim sporazumom kojim se sprovodi IPARD III program i shodno tome planirani u budžetu Republike Srbije.